

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju](#) [Poveznica].

Odluka u predmetu 1794/2019/OAM o odbijanju Europske komisije da omogući potpuni pristup dokumentima koji se odnose na događanje na kojem su sudjelovali dužnosnici Komisije i bivši načelnik odjela Komisije

Odluka

Slučaj 1794/2019/OAM - Otvoren 01/10/2019 - Preporuka o 08/07/2020 - Odluka donesena 11/12/2020 - Predmetna institucija Europska komisija (Utvrđena nepravilnost u postupanju) |

Predmet se odnosio na odbijanje Europske komisije da odobri javni pristup imenima sadržanima u dokumentima povezanim s korporativnim događajem na kojem su sudjelovali dužnosnici Komisije i bivši načelnik odjela Komisije. Podnositelj pritužbe, novinar, želio je dobiti pristup informacijama iz dokumenata kako bi istražio je li bivši načelnik odjela Komisije, koji je napustio javnu službu EU-a kako bi preuzeo dužnost u multinacionalnom poduzeću, postupio u skladu sa svojim pravnim obvezama da ne lobira bivše kolege.

Ombudsmanica je iznijela prijedlog rješenja i zatražila od Komisije da podnositelju pritužbe dostavi primjerak zatraženih dokumenata bez redigiranja imena bivšeg načelnika odjela Komisije. Komisija je odbacila prijedlog Ombudsmana tvrdeći da je podnositelj pritužbe naveo samo apstraktna i opća upućivanja na moguće prijestupe bivšeg člana osoblja te da takve zabrinutosti ne mogu opravdati otkrivanje osobnih podataka.

Ombudsmanica je utvrdila da je Komisija odbila otkriti odgovarajuće dokumente bez redigiranja određenih osobnih podataka kao nepravilnosti u postupanju. U kasnijoj preporuci Komisiji ombudsmanica je ponovila svoje stajalište da bi tražene dokumente trebalo objaviti bez redigiranja imena bivšeg načelnika odjela.

Ombudsmanica žali što je Komisija odbila njezinu preporuku. U više je navrata skrenula pozornost na poteškoće povezane s provedbom uvjeta povezanih s kretanjem „rotirajućih vrata”

dužnosnika. Osiguravanje najviše razine transparentnosti ključno je za utvrđivanje i rješavanje problema. Komisijin nedostatak potpune javne objave u ovom slučaju neće pomoći u smislu povjerenja javnosti u Komisijino upravljanje situacijama „rotirajućih vrata”.

Kontekst pritužbe

1. U srpnju 2019. podnositelj pritužbe, novinar, zatražio je od Komisije da dobije javni pristup [1] pozivnicama i drugim dokumentima povezanim s korporativnim događajem koji je u travnju 2019. organiziralo multinacionalno poduzeće. Tom su događanju prisustvovali brojni članovi osoblja Komisije i bivši načelnik odjela Komisije.

2. **Komisija** je podnositelju pritužbe odgovorila u kolovozu 2019. dajući puni pristup trima dokumentima i djelomičnom pristupu 18 dokumenata, redigirajući sve osobne podatke.

3. Podnositelj pritužbe zatražio je od Komisije da preispita svoju odluku podnošenjem takozvanog „potvrdnog zahtjeva”. Podnositelj pritužbe naveo je da je zainteresiran za ulogu bivšeg načelnika odjela Komisije tijekom tog događaja. Podnositelj pritužbe naveo je da je bivši načelnik odjela zauzeo položaj u društvu koje je domaćin spornog događaja i da istražuje mogući sukob interesa te osobe. Osoba je radila na pitanjima od izravne važnosti za multinacionalno poduzeće dok je bila javni službenik EU-a. Podnositelj pritužbe želio je istražiti je li osoba prekršila obveze kao bivši javni službenik EU-a surađujući s bivšim bliskim kolegama iz Komisije.

4. **Komisija** je u rujnu 2019. potvrdila svoju prvotnu odluku, oslanjajući se osobito na potrebu za zaštitom privatnosti i integriteta pojedinca [2] Komisija je smatrala da podnositelj pritužbe nije dokazao potrebu za prijenosom predmetnih osobnih podataka na njega. Komisija je nadalje smatrala da postoji stvarni i nehipotetski rizik da bi javno otkrivanje osobnih podataka naštetilo privatnosti dotičnih osoba koje bi mogle postati podložne „*netraženim vanjskim kontaktima*”.

5. Nezadovoljan odgovorom Komisije, podnositelj pritužbe obratio se Ombudsmanu. Ombudsmanica je istražila odbijanje Komisije da objavi ime bivšeg načelnika odjela sadržano u dokumentima. Istražni tim Ombudsmana pregledao je neredigirane verzije zatraženih dokumenata.

Prijedlog Europskog ombudsmana za rješenje

6. Ombudsmanica je smatrala da su ispunjeni uvjeti za omogućivanje prijenosa osobnih podataka od voditelja obrade (Komisija) primatelju (podnositelju pritužbe). [3] Osobito, podnositelj pritužbe dokazao je potrebu za prijenosom osobnih podataka u posebnu svrhu koja je u javnom interesu, odnosno kako bi se procijenilo postoji li mogući sukob interesa i je li Komisija poštovala vlastita etička pravila. Ombudsmanica je također smatrala da se interes bivšeg načelnika odjela za redigiranje njegova imena iz dokumenata ne može opisati kao

„legitiman interes”. To je bilo zato što se uporaba naziva u kontekstu jednog dokumenta izravno odnosila na pitanje jesu li bivši načelnik odjela i Komisija zapravo poštovali ograničenja u pogledu međusobnih kontakata.

7. Ombudsmanica je stoga predložila da Komisija podnositelju pritužbe dostavi presliku zatraženih dokumenata bez redigiranja imena bivšeg načelnika odjela [4] .

8. Komisija je odbacila prijedlog Ombudsmana za rješenje, ponavljajući da je potreba koju je iznio podnositelj pritužbe općenita i tvrdeći da je samo ona odgovorna za nadzor aktivnosti (bivšeg) osoblja Komisije. Komisija je smatrala i da su interesi bivšeg načelnika odjela legitimni i da bi ih se moglo ugroziti otkrivanjem njegovih ili njezinih osobnih podataka [5] .

Preporuka Europskog ombudsmana

9. Ombudsmanica je napomenula da je dotični načelnik odjela prethodno bio na rukovodećem položaju u Komisiji i da je stoga imao određenu razinu radnog staža kada je radio za javnu službu EU-a. Stoga, s obzirom na to da je osoba tada preuzela ulogu u javnim poslovima u društvu koje djeluje u istom području odgovornosti u kojem je radila u Komisiji, Ombudsman je smatrao da ta osoba mora prihvatiti određeni javni nadzor.

10. Ombudsmanica je smatrala i da je podnositelj pritužbe dostavio dostatne razloge za prijenos osobnih podataka bivšeg načelnika odjela. Ombudsmanica je također smatrala da ne postoje prikladnija ili manje nametljiva sredstva za ispunjenje svrhe koju je iznio podnositelj pritužbe.

11. Ombudsmanica je stoga utvrdila da uporno odbijanje Komisije da omogući javni pristup traženim dokumentima bez redigiranja imena bivšeg načelnika odjela predstavlja nepravilnosti u postupanju. Stoga je dala sljedeću preporuku: [6]

Komisija bi podnositelju pritužbe trebala dostaviti presliku zatraženih dokumenata bez redigiranja naziva bivšeg načelnika odjela Komisije [7] .

12. Komisija je odbacila preporuku Ombudsmana i zadržala svoje stajalište da ne može odobriti pristup imenu dotične osobe [8] .

13. Komisija je ponovila da su dokazi koje je dostavio podnositelj pritužbe u kojima se navodi potreba za prijenosom podataka bili nedovoljni za ispunjavanje strogog pravnog testa predviđenog pravilima o zaštiti podataka [9] . Podnositelj pritužbe nije dokazao kako je prijenos bio potreban kako bi se osigurao odgovarajući javni nadzor navodnog sukoba interesa i, konkretnije, kako bi se tim preispitivanjem ispravili navodni nedostaci postojećeg mehanizma kontrole Komisije u toj konkretnoj situaciji.

14. Komisija je tvrdila da bi otkrivanjem osobnih podataka bivši načelnik odjela mogao riskirati ozbiljnu štetu za ugled jer bi nadzor medija donio zaključke samo na temelju odgovarajućih dokumenata, a ne na temelju ukupne slike. Komisija je smatrala i da dotična osoba nije *javna*

osoba u smislu koji se primjenjuje u postojećoj sudskoj praksi [10] .

15. U svojim primjedbama na odgovor Komisije podnositelj pritužbe naglasio je da kao novinar ima posebnu nadzornu funkciju osiguravanja javnog nadzora nad pitanjima kao što su sukobi interesa. Podnio je svoj zahtjev kao javni nadzornik, ostvarujući svoje pravo na pristup dokumentima i svoje pravo na slobodu izražavanja i informiranja. Uskraćivanjem pristupa tim informacijama Komisija je „*stvorila prepreke ostvarivanju slobode izražavanja i informiranja*” .

16. Podnositelj pritužbe naglasio je i da bivši načelnik odjela Komisije smatra poznatom osobom u određenom području stručnosti u području politike jer je imao nekoliko javnih nastupa kao govornik na događanjima u industriji. Istaknutost osobe u specifičnom području stručnosti bila je razlog zbog kojeg ju je zaposlilo privatno poduzeće. Podnositelj pritužbe smatra da je upravo javna uloga te osobe bila ta koja je zaslužila nadzor.

Procjena Ombudsmana nakon preporuke

17. Ombudsmanica tvrdi da je Komisijino odbijanje otkrivanja imena bivšeg načelnika odjela u spornim dokumentima bilo nepravilnosti u postupanju.

18. Kada članovi osoblja napuste javnu službu EU-a kako bi preuzeli položaje u privatnom sektoru, što dovodi do takozvanih situacija „rotirajućih vrata”, često se javlja zabrinutost zbog neprimjerenog iskorištavanja bivše uloge javne službe. To je izazov koji utječe na mnoge javne uprave. Iako se takvi potezi mogu smatrati normalnim dijelom profesionalnog života, mogu dovesti do mogućih sukoba interesa. Javni nadzor u tom području nije samo razuman nego i nužan u demokratskom društvu. Omogućavanje odgovarajućeg javnog nadzora povećava povjerenje građana u javnu upravu i njezinu legitimnost. [11]

19. U ovom slučaju podnositelj pritužbe dostavio je konkretne dokaze o događaju koji je organizirao novi poslodavac bivšeg načelnika odjela i kojem su prisustvovali bivši načelnik odjela i sadašnji dužnosnici Komisije s kojima je radio u svojoj bivšoj ulozi. Ta je situacija bila takva da je stvorila barem percipirani sukob interesa i dovela u pitanje učinkovitu provedbu pravila koja se primjenjuju na javne službenike EU-a.

20. Stoga je cilj prijenosa zatraženih podataka bio omogućiti podnositelju pritužbe i drugim građanima EU-a da provjere jesu li poštovana pravila utvrđena kako bi se izbjegli sukobi interesa. U konačnici, taj javni nadzor može pomoći u osiguravanju povjerenja javnosti u upravu EU-a, bilo potvrđivanjem da nije bilo dokaza o sukobu interesa ili olakšavanjem javne suradnje s javnom upravom kako bi se pomoglo privođenju pravdi.

21. Ombudsmanica također smatra da je otkrivanje predmetnih osobnih podataka moglo biti u interesu bivšeg načelnika odjela: to je moglo pomoći u otklanjanju bilo kakvih sumnji koje su se pojavile u vezi s integritetom pojedinca.

22. Ako je otkrivanje dokazalo da su te sumnje opravdane, interes bivšeg načelnika odjela za

neobjavljivanje vjerojatno nije legitiman.

23. Kad je riječ o zabrinutosti Komisije da otkrivanje osobnih podataka ne bi javnosti pružilo cjelovitu sliku situacije, mogla je odabrati pružiti podnositelju pritužbe sve dodatne informacije koje smatra relevantnima kako bi mu olakšala donošenje točnih zaključaka.

24. Ombudsmanica je u više navrata skrenula pozornost na poteškoće povezane s provedbom uvjeta povezanih s pokretima rotirajućih vrata dužnosnika. Osiguravanje najviše razine transparentnosti ključno je za utvrđivanje i rješavanje problema. Komisijin nedostatak potpune javne objave u ovom slučaju neće pomoći u smislu povjerenja javnosti u Komisijino upravljanje situacijama „rotirajućih vrata”.

Zaključak

Na temelju istrage ombudsmanica zaključuje ovaj predmet sljedećim zaključkom:

Odbijanje Europske komisije da podnositelju pritužbe dostavi presliku zatraženih dokumenata bez redigiranja imena bivšeg načelnika odjela Komisije predstavlja nepravilnosti u postupanju.

Podnositelj pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci .

Europska ombudsmanica Emily O'Reilly

Strasbourg, 11.12.2020.

[1] U skladu s Uredbom 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN>
[Poveznica].

[2] U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b) Uredbe 1049/2001.

[3] U skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Uredbe 2018/1725 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Poveznica]

[4] Dodatne informacije o pritužbi i cjeloviti tekst prijedloga Ombudsmana za rješenje dostupne su na: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/solution/en/129972> [Poveznica]

[5] Cjeloviti tekst odgovora Komisije na prijedlog rješenja dostupan je na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135762> [Poveznica]

[6] U skladu s člankom 3. stavkom 6. Statuta Europskog ombudsmana.

[7] Dodatne informacije o pritužbi i cjeloviti tekst preporuka Ombudsmana dostupne su na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/129973> [Poveznica]

[8] Cjeloviti tekst odgovora Komisije na preporuku dostupan je na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135763> [Poveznica]

[9] Članak 9. stavak 1. točka (b) Uredbe 2018/1725

[10] Presuda Općeg suda od 15. srpnja 2015. u predmetu T-115/13, *Dennekamp protiv Parlamenta*, točke 119. – 121.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=regulation+1049%252F2001&docid=165829&pageIndex=0>
[Poveznica]

[11] Vidjeti i Odluku Europskog ombudsmana u njezinoj strateškoj istrazi OI/3/2017/NF o načinu na koji Europska komisija upravlja situacijama „rotirajućih vrata” svojih članova osoblja, koja je dostupna na: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/110608> [Poveznica].